

KÜLÖNFÉLÉK.

Olvásóinknak és előfizetőinknek a közelgő karácsony alkalmából kellemes ünnepeket és boldog új évet kívánunk.

A Főtanács ez évről elmarad. A f. évi Főtanács ideje december hó elejére volt tervezve. Azonban a közbejött országos képviselőválasztások miatt az egyházi vezetőség elhalasztotta. Megtartása idejéről későbben fog határozni az E. K. Tanács.

Gvidó Béla — a dicsőszentmártoni unitárius egyházközség, egyházi életünk eme markáns egyénisége 50 éves papi szolgálatának évfordulója alkalmából november 14-én szépen sikerült ünnepélyt rendezett, melyen részt vett Dr. Boros György püspök is. Nem szükség különösebben méltatni Gvidó Béla egyéniségét, 43 évi esperesi és 50 évi lelkipásztori működését. Élete nyitott könyv s neve fogalommá vált egyházunkban, melyben hosszú időn keresztül, mint közügyigazgató, a rend, a törvény és fegyelem őre volt. Egyházközségére és a küllői egyházkörre rányomta egyéniségének bélyegét. Az ünnepélyen kifejezésre jutott sok sok üdvözlét szépen világította meg sokoldalú munkásságát. Életének belső tartalma is méltó külső keretéhez. Mi is szeretettel köszöntjük az 50 éves határkőnél s Istenünk gazdag áldását kérjük további életére és munkásságára.

Dr. Ferenczy Géza egyházi főgondnok a budapesti Dávid Ferenc Egyletben október 20-án szép és előkelő gyülekezet előtt érdekes felolvasást tartott az unitárius irodalom kérdéseiről. A felolvasást mai számunkban egész terjedelmében közöljük.

Értékes adomány Magyarországnak. A francia kormány tizenötezer könyvet ajándékozott Magyarországnak. A könyvsorozatot Magyarországon állították össze s tekintettel voltak a köz-könyvtárak s a tanulni vágyó főiskolai ifjuság tudományos szükségleteire. Minden magyar csak hálás köszönettel gondolhat arra a Franciaországra, mely félretéve a politikát, csak az emberi szellemi erők értékeinek emelését tartotta szem előtt gavalléros cselekedetével.

Egy amerikai unitárius lelkész kitüntetése. *John Howland Lathrop* amerikai unitárius lelkészt a szegedi tudományegyetem folyó évi szeptember 14 én a bölcsészettudományok disz doktorává avatta. A kiváló lelkész egyike azoknak, akik Erdélyt bejárták s ő alapította meg a „Vallási Jogok és Kisebbségek Amerikai Bizottságát“.

A kereszténység válsága. *Sulyok István* a királyhágómel léki református egyházkerület f. évi okt. hó 28 án tartott közgyűlésében a keresztény egyházak válságáról ezeket mondotta: „Ha szélesebb horizontról és nem csupán saját hajlékunk négy fala között vizsgáljuk a keresztény egyház helyzetét, valóban el kell fogadnunk, hogy világszerte kivétel nélkül a kereszténység nehéz válságba került. Európában délnyugatról hosszú ideje véres háboru tüze lángol. Egy túlfűtött nagy intelligens nép kebelében a teuton pogányságot akarják életre kelteni. A magyar hittestvérek közül is sokan ezt tartják a jövő megoldásának. Nagy tévedés és öncsalás volna azt hinni, hogy itt Romániában is ezek az erők és hatalmak nem érzetik hatásukat. Ellenkezőleg, egész egyházi életünk sulyosan szenved“.

Fülöp József ünneplése. Csendes elvonultságban él Szamosujvárt Fülöp József hitrokonunk, akiről csak akkor veszünk tudomást, amikor egy-egy költeményes könyve vagy hirlapi cikke megjelenik. Ilyenkor mindig felfigyelünk, mert látjuk, hogy ennek a szerény ifju embernek vannak szárnyaló gondolatai, melyeket megfelelő formába tud önteni. Közlebbről nagy kitüntetés érte, mert a „Keleti Ujság“ történelmi riportpályázatának a sok pályázó között ő volt az első nyertese. Martinuzzi Fráter György meggyilkolását dolgozta fel pályázatában, melyet a bíráló-bizottság nagy elismeréssel emelt ki. A pályadíj átadásának alkalmából Szamosujvár magyar közönségének színe-java meleg ünneplésben részesítette a fiatal ujságíró. Az ünnepélyen a „Keleti Ujság“ szerkesztősege is 3 taggal képviseltette magát. Még sok szép sikert kívánunk az ifju írónak.

A reverzális. Magyarországon elkeseredett harcok folynak a katolikusok és protestánsok között a reverzálisok miatt, amelyek a protestánsoknak nagy veresétséget okoznak. A protestánsok, miután a meggyőzés és rábeszélés eszközei hatástalanoknak bizonyultak, újabban különböző fegyelmi eszközökkel igyekeznek hatni hiveikre, hogy megakadályozzák a tulság san elsza-

porodott reverzálisokat. Így vannak ref. presbiteriumok, amelyek a reverzalist adókat kizárják az egyház tagjai közül, más helyen külön temetőhelyet jelölnek ki számukra, harmadik helyen harangszó nélkül temetik el s a lelkész nem kíséri ki az ilyen halottat. Így lesz a vallás, melynek hivatása a lelki béke és a testvéri szeretet ápolása, a lelki nyugalom megzavarásának, a viszály és egyenetlenség szításának a forrásává. Valóban ideje volna a reakciónak ezt a középkorba illő, vad hajtását eltörölni s nem kényszeríteni a leendő szülőket arra, hogy a lelkiismeretük és jobb meggyőződésük ellen áruba bocsássák gyermekeik lelkét, akik még meg sem születtek. Ideje volna a felekezeti békének ezt a botránykövét eltenni láb alól, s az egymás elleni küzdelemre pazarolt erőket, a külső ellenségek ellen való védekezésre összpontosítani.

A Teológiai Akadémia műsoros estélye. Az Unitárius Teol. Akadémia 1937 nov. 28-án a kollégium disztermében műsoros estélyt tartott, melyen az akadémiai ifjuság énekkara Ütő Lajos zenetanár vezetésével énekelt. Gálfi Lőrinc tanár megnyitót mondott. Vári Albert dékán „Kereszténység és unitarizmus” címen tartott felolvasást. Szavalt Sebe Ferenc akadémiai hallgató. Az akadémiai énekkar éneke zárta be a sikeres és tanulságos ünnepélyt.

Német nemzeti egyház. Kiszivárgott hírek szerint Németországban új törvénytervezeten dolgoznak, mely szerint az egész birodalom területén kizárólagos jogu nemzeti egyházat alkotnak. Ennek folytán megvonják a katolikus egyháztól, valamint az új egyházzal szembehelyezkedő prof. egyházaktól az egyházi adó beszedési jogát, megfosztják az eddig élvezett állami támogatástól, sőt előkészítik az egyházi javak kisajátítását, hogy abból az új egyház számára anyagi alapot létesítsenek. A katolikus és protestáns egyházakat magán egyházakként kezelnék s rendőri felügyelet alatt tartanák. Különösen ellenőriznék a nemzetközi kapcsolataikat s a katolikus papságnak megtiltanák a szigoruan lelki dolgokon kívül a pápának való engedelmességet. Bár sok mindenre ellehetünk készülve a mai zavaros időkben, mégsem tudjuk elképzelni a kereszténység egyetemességének ilyen kizárólagos nemzeti korlátok közé szorítását s az annyi áldozattal kivívott vallásszabadságnak ilyen kigunyolását.

Az egyházak összefogása. Raffay Sándor magyar ev. püspök a bányai egyházkerület ez évi közgyűlésén a ker. egyházak összefogásáról a többek között ezeket mondotta: „Az összes

egyházaknak nagy mulasztása és bűne, hogy a válságos időknek már a küszöbén nem fogtak össze. A Vallásegyenlőségi Szövetség működése a világháboru után hamarosan megszűnt. Azóta a keresztény egyházak is külön úton járnak és most követik el a legnagyobb bűnt, mulasztást, amikor a mindjobban erősödő és ma már magát a vallást is kiirtani akaró s az Istent is megtagadó irányzatok ellen összefogni nem tudnak. Ennek a bűnnek még rettenetes lesz a büntetése!" Szépen hangzik egy-egy ünnepi alkalommal az egyházak vezető emberei ajkáról a békekesség szövege. De mit ér, ha tovább folyik a harc.

Nálunk is megszivlelendő. A „Református Szemle“ 1937. évi 32 számában „Gondjaink és gondolataink az 1937. évi közgyűlés előtt“ címen T. S. aláírással megjelent cikk a többek között ezeket mondja: „Különösképpen vigyáznunk kell a belső el-lenségekre, azokra a jóhiszemű tévedőkre, naiv rágalmaszókra, a kritikásokra és intrikusokra, akik különös elöszeregettel sepregetnek a mások háza előtt. Ezeknek szeretnők figyelmébe ajánlani, hogy vannak különböző foku egyházi hatóságaink, vannak illetékes bíróságaink, egyházunkban vannak alkotmányos utak, amelyek-ken át mindenkinek módjában van az igazság érdekében szóhoz jutni, csak egyet nem szabad tenniök, tisztességes és derék embe-reinket rágalmaszni és jóhírnevüket beszennyezni.“ Ezek a komoly szavak nálunk is megszivlelendők.

Harc a konkordátum körül. A román konkordátum körül régóta heves harcok vannak. Különösen az orthodox egyházban szűlt ellenszenvet az egyezmény, amely állítólag a romániai római katolikusoknak olyan jogokat biztosít, aminőkkel a magyarországiak nem rendelkeznek. Emiatt követelik a megváltoztatását. Korábban mintegy hétszázezer aláírással ellátott kérvényt juttattak el a miniszterelnökséghez, kérve a megváltoztatását. Azonban eredménytelenül. Ujabbán az „orthodox román testvériség“ Nagyváradon tartott értekezlete sajnálkozását fejezte ki afölött, hogy a megváltoztatásra irányuló kísérletek eddig eredménytelenek maradtak.

Gyászhir. *Zsakó Lenke* élete ötvenedik évében, hosszas szenvedés után október hó 28-án nemes lelkét visszaadta terem-tőjének. Mig e földön élt, lelke addig is a magasságokban szárnyalt. Kereste a magányt, hogy a földi kötelekektől mentesen élhessen. A világi élet igényeiről lemondott, hogy annál nagyobb legyen öröme a lelki javakban. Élete önfeláldozás volt egy szebb és boldogabb jövő reményében. Hisszük, hogy földi élete lemondásáért kárpótlást talál ama jobb hazában. Halálát a messze ki-terjedt rokonság és jó testvérei gyászolják. Emléke áldott.

Szerkesztésért felel: VÁRI ALBERT.

Nyilvános nyugtázás.

A Keresztény Magvetőre az utolsó nyugtázás óta a következő befizetések történtek:

Komjátszegi Géza 100, Szaros-Magyarsáros 200, Gálfiy Zsigmond igazgató 100, Dr. Márkos György 50, Darkó Béla 200, Németh István 200 lej.

Tisztelettel kérem a hátralékok és az előfizetési díjak beküldését, hogy a folyóirat előállításában és szétküldésében akadály ne merüljön fel.

Cluj, 1937 november 28-án.

Hadházy Sándor,
pénztárnok.

